

ФУНКЦІОНУВАННЯ КЛУБНОЇ СИСТЕМИ БАДМІНТОНУ: ДОСВІД ФРАНЦІЇ

Вадим Гусаров^{1,2}, Тетяна Кропивницька¹

¹ Національний університет фізичного виховання і спорту України, Київ, Україна

² Державний науково-дослідний інститут фізичної культури і спорту, Київ, Україна

Анотація. Франція належить до провідних європейських держав у розвитку бадмінтону, демонструючи високі спортивні результати та найбільшу в Європі кількість гравців. Важливу роль тут відіграє розгалужена клубна система. Досвід Франції є актуальним для України в контексті вдосконалення діяльності спортивних федерацій та розвитку клубної системи спорту.

Мета – вивчення досвіду організації клубної системи бадмінтону у Франції для імплементації кращих практик у вітчизняний спорт.

Методи: аналіз джерел, документальних матеріалів та інформації з офіційних сайтів організацій; синтез, узагальнення; порівняння; системний підхід.

Результати. Організаційна структура Федерації бадмінтону Франції, як координатора розвитку цього виду і суміжних дисциплін у країні, побудована відповідно до адміністративно-територіального устрою держави та охоплює національний, регіональний, департаментський і клубний рівні. Федерація об'єднує 1946 клубів та понад 241 тис. ліцензованих учасників; загальна кількість осіб, залучених до занять, становить близько 1 млн. Клуби виступають первинною організаційною ланкою системи. Важливими складниками розвитку бадмінтону є обов'язкове ліцензування учасників, функціонування багаторівневої системи управління, взаємодія клубів із закладами освіти, використання цифрових інструментів обліку та підтримка інклюзивних, соціально орієнтованих програм.

Висновки. Успішність французької моделі розвитку бадмінтону забезпечується діяльністю федерації, яка координує розвиток бадмінтону на всіх рівнях (від дошкільного до професійного) та відповідно до сучасних трендів (сталий розвиток, екологія, освіта, наука, професійна інтеграція, належне врядування, соціальна відповідальність й інклюзія). Спортивний клуб є первинною ланкою та основним суб'єктом діяльності федерації, а багаторівнева система взаємодії між клубами, регіональними та національною структурами забезпечує масове залучення населення до занять бадмінтоном і безперервну підготовку спортсменів. Важливим чинником розвитку бадмінтону є інтеграція системи освіти та клубного спорту, за якої освітні заклади залучають дітей і молодь до занять, а подальша спортивна підготовка здійснюється переважно у клубах. Перспективними для впровадження в Україні є визнання спортивного клубу основним суб'єктом розвитку виду спорту, побудова багаторівневої клубної системи, впровадження електронного обліку спортсменів і клубів, розширення співпраці із закладами освіти, ліцензування тренерів і спортсменів, реалізація програм підтримки різних категорій учасників.

Ключові слова: спортивний клуб, клубна система, бадмінтон, Франція, європейська модель спорту, система організації спорту.

Vadym Husarov, Tetiana Kropyvnytska

FUNCTIONING OF THE BADMINTON CLUB SYSTEM: THE EXPERIENCE OF FRANCE

Abstract. France is one of the leading European countries in badminton development, demonstrating strong international sporting performance and the largest population of badminton players in Europe. A key factor behind this success is its well-developed club system. The French experience is particularly relevant for Ukraine in the context of improving the activities of sports federations and strengthening the club-based model of sport.

Purpose is to examine the organization of the badminton club system in France and identify practices that may be implemented in Ukraine.

Methods. Analysis of scientific literature, official documents, and information published on the websites of relevant organizations; synthesis and generalization; comparative analysis; and a systems approach.

Results. The organizational structure of the French Badminton Federation is based on the country's administrative-territorial system and includes national, regional, departmental, and club levels. The Federation unites 1.946 clubs and more than 241.000 licensed participants, while approximately one million people regularly play badminton. Sports clubs serve as the primary organizational unit of the system. The development of badminton is supported by mandatory licensing, a multi-level governance structure, cooperation between clubs and educational institutions, digital management tools, and programmes promoting inclusion and social participation.

Conclusions. The effectiveness of the French badminton model is ensured by coordinated governance at all levels, from grassroots participation to elite sport. Sports clubs play a central role in athlete development and mass participation, while cooperation between clubs, regional organizations, and the national federation provides continuity within the system. The integration of education and club sport, the recognition of sports clubs as the key organizational unit, digital registration systems, licensing of athletes and coaches, and support programmes for different participant groups represent practices with considerable potential for implementation in Ukraine.

Keywords: sports club, club system, badminton, France, European sport model, sports governance.

Гусаров В., Кропивницька Т. Функціонування клубної системи бадмінтону: досвід Франції

Sport Science Spectrum. 2026; 3: 10-17

DOI: <https://doi.org/10.32782/spectrum/2026-3-2>

Husarov V., Kropyvnytska T. Functioning of the badminton club system: the experience of France

Sport Science Spectrum. 2026; 3: 10-17

DOI: <https://doi.org/10.32782/spectrum/2026-3-2>

Вступ. У сучасних умовах розвитку міжнародного спортивного руху дедалі більшої актуальності набувають дослідження ефективності моделей управління спортом, здатних забезпечити одночасний розвиток масового спорту, підготовку спортсменів високої кваліфікації та ефективне функціонування спортивних організацій [2]. Однією з найбільш визнаних моделей організації спорту є європейська модель (European Sport Model), яка історично сформувалася як система взаємодії держави, спортивних федерацій, громадських організацій та спортивних клубів [4; 31].

Останніми роками бадмінтон демонструє одні з найвищих темпів розвитку серед олімпійських видів спорту в Європі. Зростає кількість спортсменів, спортивних клубів, міжнародних турнірів, розширюються програми розвитку дитячого, студентського, ветеранського та адаптивного спорту, активно впроваджуються цифрові системи управління, електронне ліцензування, сучасні моделі стратегічного планування та підтримки клубів [19]. У зв'язку з цим дослідження організаційних моделей розвитку бадмінтону набувають значення не лише для окремого виду спорту, а й для розуміння ефективних підходів у спортивному врядуванні.

Франція належить до провідних європейських держав у розвитку бадмінтону та впродовж останніх років демонструє стабільне зростання результатів як на континентальному, так і на світовому рівнях. Завдяки системній роботі Федерації бадмінтону Франції, розвиненій мережі клубів, ефективній підготовці спортсменів, популяризації виду спорту серед дітей і молоді країна поступово зміцнила свої позиції серед лідерів європейського бадмінтону. Збірні Франції з 2021 року тричі ставали срібними призерами чемпіонату Європи серед змішаних команд, поступаючись у фіналах збірним Данії [5; 16]. Найбільш успішними стали 2024–2025 рр., коли представники Франції здобули золоті медалі чемпіонатів Європи в чоловічій одиночній, жіночій, чоловічій парній та змішаній парній категоріях [6; 14]. У 2026 році чоловіча збірна Франції вперше в історії стала чемпіоном Європи з бадмінтону серед чоловічих команд, перемігши у фіналі збірну Данії [15; 22]. Французькі спортсмени також забезпечували стабільне представництво країни на чемпіонатах світу й Олімпійських іграх.

Аналіз статистичних даних Європейської федерації бадмінтону [27] засвідчив, що серед країн Європи за абсолютними показниками кількості гравців перше місце посідає Франція (210347 осіб) [26]. За кількістю бадмінтонних клубів Франція – друга в Європі (1946).

Отже, клубна система бадмінтону у Франції є однією з найбільш розвинених у Європі. Вона передбачає чітку організацію взаємодії між національною федерацією, регіональними структурами та спортивними клубами, що забезпечує безперервність підготовки спортсменів від початкового рівня до професійного. Досвід Франції у цьому напрямі є важливим для вивчення та може бути використаний у вдосконаленні системи організації цього виду спорту в інших країнах, зокрема і в Україні.

Дослідження виконується згідно з Планом НДР на 2026–2030 рр. за темою «Концептуальні засади розвитку професійного, неолімпійського та адаптивного спорту в Україні з урахуванням міжнародного досвіду та

національного контексту» (номер державної реєстрації 0126U003849).

Мета дослідження – вивчення досвіду організації клубної системи бадмінтону у Франції для імплементації кращих практик у вітчизняний спорт.

Завдання дослідження – проаналізувати систему організації спорту у Франції, зокрема в бадмінтоні; виділити концептуальні підходи, які варто впровадити у систему спорту України.

Матеріали і методи. Для аналізу обрана Франція – країна Європейського Союзу, в якій, за статистичними даними Європейської федерації бадмінтону, серед країн Європи найбільше зареєстрованих гравців, яка посідає друге місце за кількістю бадмінтонних клубів. Крім того, є одним з лідерів на міжнародних спортивних аренах.

Методи дослідження: аналіз літературних джерел, документальних матеріалів та інформації з офіційних сайтів організацій; синтез та узагальнення; порівняння; системний підхід.

Результати. Розвиток і функціонування бадмінтону у Франції координується Федерацією бадмінтону Франції (далі – Федерація або FFBaD), що існує з 1979 року. Вона відповідає за організацію змагань, розвиток клубної мережі, ліцензування гравців і загальну політику розвитку бадмінтону в країні [24].

FFBaD також є частиною європейської (Badminton Europe) та світової (BWF – Всесвітня федерація бадмінтону) організаційних систем [9; 10].

Організаційна структура FFBaD побудована відповідно до адміністративно-територіального устрою Франції та включає національний, регіональний, департаментський, місцевий (клубний) рівні (рис. 1).

Федерація делегує частину своїх функцій регіональним і місцевим структурам. Регіональні ліги охоплюють адміністративні регіони Франції, координують діяльність клубів у своїй зоні та реалізують програму розвитку бадмінтону на регіональному рівні. Кожна регіональна ліга бадмінтону має власний сайт.

Комітети департаментів, створені у формі асоціацій, працюють на ще нижчому адміністративному рівні, сприяють організації тренувань, місцевих турнірів та підтримці клубів [23]. Така структура дозволяє ефективно поширювати політику Федерації на всій території країни та підтримувати клуби як у великих містах, так і в провінційних громадах.

У сезоні 2024–2025 рр. FFBaD налічувала 241 тис. ліцензованих спортсменів у цілій низці спортивних дисциплін, пов'язаних з бадмінтоном (парабадмінтоні, кросмінтоні, плумфуті та інших). Федерація об'єднує мережу з 1946 клубів зі всієї Франції, з яких 14% розвивають парабадмінтон. Крім того, охоплює майже 1 мільйон регулярних учасників, які займаються бадмінтоном та його похідними у школах, коледжах, ліцеях і спортивних клубах. Гендерне співвідношення ліцензованих учасників становить: 63% чоловіків та 37% жінок, що свідчить про широку популярність бадмінтону серед населення та поступове зростання залученості жінок до цього виду спорту.

Франція є одним із провідних центрів світового бадмінтону, що підтверджується проведенням масштабних міжнародних змагань, зокрема Олімпійських та

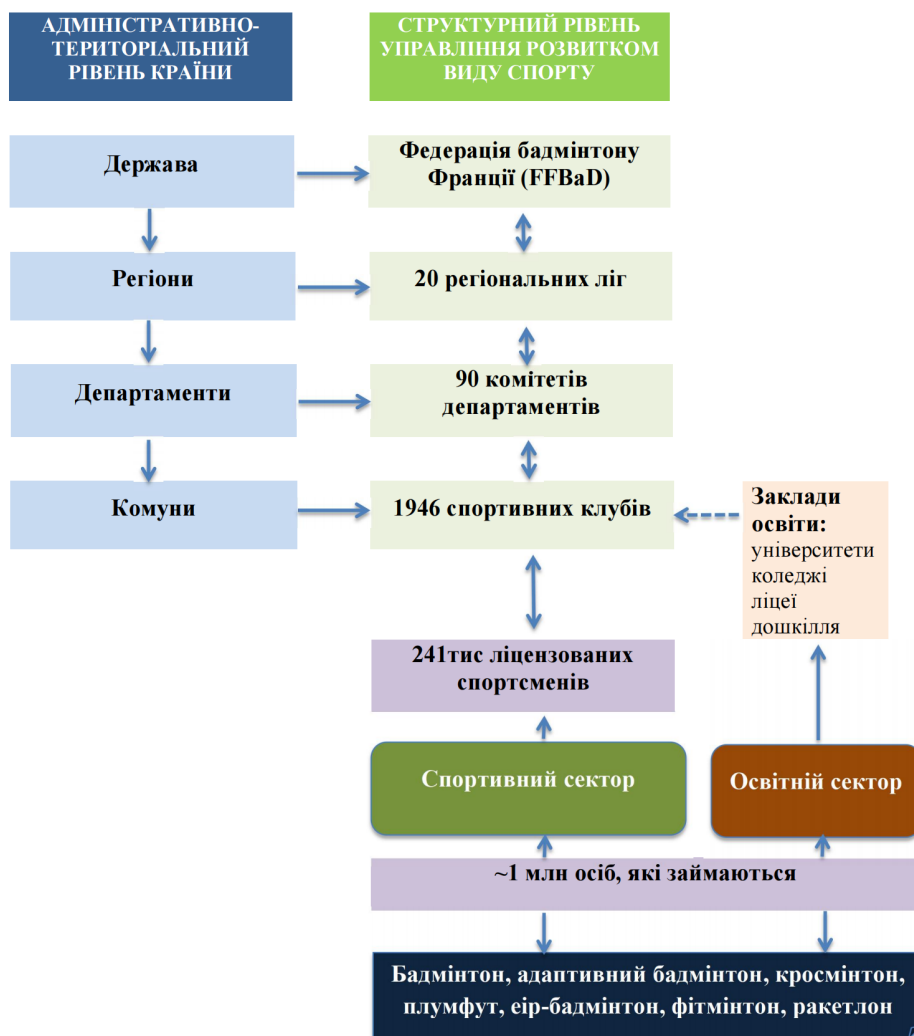

Рисунок 1 – Організаційна система управління розвитком бадмінтону у Франції

Паралімпійських ігор 2024 року, а також Чемпіонату світу з бадмінтону 2025 року. Протягом 2024–2025 рр. проведено близько 4500 різних турнірів з бадмінтону, що демонструє активну організаційну діяльність Федерації та розвиток спортивної інфраструктури в країні [18].

Відповідно до місії FFBaD сприяти розвитку бадмінтону на території Франції Федерація основними завданнями вбачає:

- розширення спільноти бадмінтону, зокрема через розвиток спортивної інфраструктури та підготовки кваліфікованих фахівців. Федерація також прагне посилити участь жінок у бадмінтоні шляхом підтримки їх представництва в керівних органах на всіх рівнях;

- створення нормативної бази бадмінтону, що враховує розвиток практик, інновацій і потреби різних учасників. Для цього впроваджуються інструменти, які забезпечують якісні, безпечні та професійно організовані умови для занять. Гарною практикою є зібрання всіх нормативних документів, що стосуються розвитку бадмінтону у Франції, – від статуту Федерації до порядку ліцензування спортсменів – в одну збірку на понад 400 сторінок («Посібник з бадмінтону 2025–2026») [30];

- супровід і підтримка спортивних структур через розвиток комунікації, врахування локальних особливостей та підтримку діяльності учасників бадмінтонної спільноти;

- просування бадмінтону шляхом розширення системи змагань, удосконалення доступу до спорту вищих досягнень та підтримки спортсменів на шляху до високих результатів з метою посилення позицій французького бадмінтону на міжнародній арені [19].

Крім того, Федерація займається також питаннями управління та оперативного консультування, загальної координації заходів; несе відповідальність за низку ключових напрямів (безпеку, акредитацію, телевізійну зйомку турнірів з бадмінтону тощо); взаємодіє з маркетинговим агентством Всесвітньої федерації бадмінтону тощо [7]. FFBaD не лише організовує спортивні змагання, а й працює над розвитком тренерської майстерності, розширює доступ до спорту різних груп населення (наприклад, молоді, ветеранів, людей з інвалідністю), впроваджує програми популяризації бадмінтону. Це робить клубну систему більш інклюзивною та сприяє сталому зростанню популярності бадмінтону у Франції [19].

Основний закон про спорт – Кодекс спорту (Code du sport) – визначає клуби як базову організаційну ланку спортивної системи. Згідно зі статтею L131-3, спортивні федерації об'єднують спортивні асоціації (клуби), які є їхніми основними членами. Клуби можуть отримувати афіліацію до федерації та через неї брати участь

в офіційній спортивній діяльності, а обов'язкове ліцензування членів афілійованих клубів (стаття L131-6) забезпечує їх допуск до офіційних змагань та інших заходів. Таким чином, саме клуби забезпечують залучення населення до занять спортом, організацію тренувального процесу та первинну підготовку спортсменів [12].

На головній сторінці сайту Федерації [17] міститься інтерактивна карта, що дозволяє будь-кому – від новачка, який просто хоче пограти в бадмінтон без тренера, у тому числі особі з інвалідністю, до досвідченого гравця, – легко знайти місцевий клуб для тренувань. Клуби беруть участь у системі змагань, яка включає місцеві та регіональні турніри, національні міжклубні чемпіонати (Interclubs) – командні змагання між клубами у різних дивізіонах: Nationale 1, 2, 3 та індивідуальні чемпіонати Франції, де представляють себе окремі гравці з клубів зі всієї країни [19].

У статуті FFBaD зазначено, що клуби є членами Федерації. Вони сплачують щорічні внески, а їхні представники беруть участь у роботі та управлінні федерацією через Генеральну асамблею і виборні органи [30]. Базовою організаційно-правовою формою спортивного клубу є неприбуткова громадська організація.

Членство у клубах, як правило, передбачає отримання ліцензії через Федерацію, що дає право брати участь у змаганнях. Клуби у Франції забезпечують можливості для занять спортсменам різного рівня підготовленості – від початківців і просто шанувальників бадмінтону до спортсменів, які беруть участь у національних і міжнародних змаганнях. Важливою особливістю є відкритість клубної системи, адже до занять бадмінтоном можуть долучатися люди різного віку й рівня підготовленості, що сприяє масовості спорту та формуванню широкої бази для відбору талановитих спортсменів [19].

Усі члени афілійованих клубів повинні мати ліцензію. Це стосується не лише спортсменів, а й тренерів, керівників, інших осіб, які займаються або організовують діяльність з бадмінтону. Для мультиспортивних клубів ця вимога поширюється на всі секції бадмінтону (п. 2.1.6 Статуту) [30].

Головним органом Федерації є Генеральна асамблея, до якої входять президенти клубів або інший ліцензований член клубу за їх дорученням. Клуб, який налічує від 10 до 100 ліцензованих гравців, отримує 1 голос; понад 100 спортсменів – 2 голоси. В разі отримання від Федерації відзнаки «якості» клуб отримує додатково 1 голос.

Окрім клубів, які є основною категорією членів, Федерація може також включати індивідуальних ліцензованих членів (також мають право голосу на Генеральній асамблеї), а також почесних членів, меценатів тощо без права голосу (п. 1.3.3 Статуту) [30].

З метою популяризації бадмінтону FFBaD визначила такі пріоритетні напрями своєї діяльності на 2024–2028 рр., що відображають сучасні тренди у розвитку спорту і спортивних організацій (табл. 1).

Крім того, низка запланованих дій Федерації пов'язана з нормативно-правовим, організаційним, матеріально-технічним, кадровим забезпеченням і системою змагань:

- удосконалення системи національних змагань, зокрема реформування клубних ліг TOP 12 і командний дивізіон Nationale 1 та подальший розвиток чемпіонатів Франції;
- модернізація системи спортивних рейтингів і вдосконалення умов участі спортсменів ветеранського віку у спортивній діяльності;
- підвищення ролі волонтерів і громадських активістів шляхом удосконалення механізмів визнання та заохочення їхньої діяльності;
- розвиток спортивної інфраструктури та реалізація федеральної політики зайнятості для зміцнення кадрового потенціалу клубів і регіональних організацій;
- удосконалення нормативно-правової бази через спрощення регламентів, адаптацію правил до нових форматів змагань та використання результатів експериментальних проєктів для оновлення федеративної політики;
- розвиток механізмів стратегічного управління та взаємодії між суб'єктами бадмінтону через створення платформ для обміну досвідом і залучення територіальних органів до процесів ухвалення рішень;

Таблиця 1 – Пріоритетні напрями діяльності Федерації бадмінтону Франції на 2024–2028 рр. [19; 28]

Тренд	Напрямок діяльності FFBaD
Сталий розвиток	підвищення обізнаності, інформування та навчання учасників клубів бадмінтону щодо сталого розвитку; сприяння заходам на користь сталого розвитку; інтеграція принципів сталого розвитку в повсякденну діяльність Федерації; забезпечення фінансової стійкості та підвищення економічної ефективності національних і міжнародних спортивних заходів
Екологічність	заохочення проведення «екорозумних» спортивних подій (з урахуванням мінімізації негативного впливу на довкілля) і подання прикладу шляхом організації заходів федерації, що відповідають таким вимогам
Розвиток масового спорту	подальший розвиток програм за напрямками «спорт для всіх» і «спорт та здоров'я»
Інклюзивність	розвиток адаптивного бадмінтону та розширення можливостей для участі осіб з інвалідністю, зокрема спортсменів із порушеннями слуху; формування безпечного, інклюзивного та рівноправного спортивного середовища шляхом запобігання дискримінації, неналежній поведінці та різним формам насильства
Гендерна рівність	залучення жінок до занять бадмінтоном, до керівного та тренерського складу

– розширення спектра спортивних послуг шляхом розвитку суміжних дисциплін, зокрема піклболу та інших видів спорту, що можуть проводитися на бадмінтонних майданчиках.

Федерація створює сприятливі умови і заохочує нові клуби до членства. Вона пропонує:

- безкоштовне членство протягом перших двох років;
- можливість розвивати спорт для всіх категорій учасників через програми федерації;
- участь в офіційних змаганнях та відстеження прогресу через рейтинги;
- доступ до можливостей навчання для менеджерів, тренерів та технічних працівників;
- доступ до всієї мережі федерації та її регіональних органів для адміністративної, юридичної та технічної підтримки;
- право на участь у спеціальних грантових програмах (ANS-PSF);
- клубні переваги для членів [19].

Кожен клуб-член повинен дотримуватися статуту та внутрішніх правил Федерації. Він повинен зареєструвати всіх своїх членів та мати щонайменше 10 зареєстрованих гравців. Кодекс спорту вимагає від клубів дотримання принципів демократичного управління, рівного доступу членів до управління, прозорості фінансової діяльності [12]. Крім того, він визначає можливі джерела надходжень коштів для клубів: членські внески; субсидії держави та органів місцевого самоврядування; спонсорство; доходи від спортивних заходів; платні послуги.

Якщо клуб регулярно проводить платні спортивні заходи (з понад 1,2 млн євро доходу на рік) або виплачує спортсменам значні суми винагород (понад 800 тис. євро на рік), він зобов'язаний створити окрему комерційну спортивну організацію для проведення професійної діяльності (стаття R. 122-1, суми вказані станом на 2026 рік). Разом із тим він не втрачає своєї первісної організаційно-правової форми – громадської організації, а розмежовує функції з новоствореною, залишаючись її засновником або співзасновником.

Важливим елементом розвитку бадмінтону у Франції є взаємодія системи освіти та спортивних клубів. Шкільні програми, зокрема міжнародна програма Shuttle Time, сприяють популяризації бадмінтону та залученню дітей до занять цим видом спорту [11; 13; 29]. Подальший спортивний розвиток здійснюється переважно в клубах-членах FFBaD, які забезпечують регулярний тренувальний процес, участь у змаганнях різних рівнів, підготовку спортивного резерву та спортсменів високої кваліфікації. Таким чином, шкільний спорт виконує функцію первинного залучення дітей до занять бадмінтоном, тоді як клубна система є основною ланкою їхньої подальшої спортивної підготовки.

З 2017 року у фітнес-центрах та бадмінтонних клубах Франції успішно використовується програма «Fit'Minton (або Fitminton) як один із напрямів розвитку масового спорту, оздоровчої фізичної активності та залучення нових учасників до бадмінтону, розробником якої є Федерація [21]. «Fit'Minton» – це програма фізичного розвитку, що складається з комплексів вправ на основі бадмінтонної техніки, рухів та із застосуванням бадмінтонного інвентарю. Вона спрямована на гармонійний розвиток всіх груп

м'язів, включає можливість виконання вправ з рахунком або під музику. Може використовуватись з різною метою: як окрема фітнес-програма для підтримання здорового способу життя, як підготовча програма для навчання бадмінтону, як спеціальна фізична підготовка для людей, які займаються бадмінтоном професійно.

Обговорення. Франція належить до країн Європейського Союзу з найбільш централізованою системою управління спортом з високим рівнем державного контролю [1]. Тут створено два державних органи, один з яких формує політику з розвитку спорту – Міністерство спорту, молоді та громадського життя Франції, зокрема його структура – Директорат спорту [25], інший – відповідає за її реалізацію – Агентство національного спорту [8].

Громадський сектор на національному рівні представлений Національним олімпійським та спортивним комітетом Франції (CNOSF), що об'єднує 91 спортивну федерацію з видів спорту, серед яких і Федерація бадмінтону Франції [20].

Федерації функціонують у формі громадських асоціацій і здійснюють діяльність на засадах демократичного управління через виборні органи та генеральні асамблеї. Окремі федерації можуть отримувати статус делегованих федерацій (*fédérations délégataires*), що надається державою лише одній федерації з кожного виду спорту на визначений строк [12]. Делеговані федерації мають право організовувати офіційні національні чемпіонати, присвоювати спортивні титули (наприклад, «національний чемпіон», «федеральний чемпіон», «регіональний чемпіон», «чемпіон департаменту»), формувати національні збірні команди, здійснювати відбір спортсменів, розробляти програми підготовки спортсменів високого класу, впроваджувати системи виявлення спортивних талантів, а також встановлювати технічні правила виду спорту та контролювати їх дотримання.

Провідну роль у розвитку бадмінтону відіграє Французька федерація бадмінтону, яка забезпечує централізоване управління, формує стратегію розвитку, координує діяльність клубів, організовує змагання та сприяє популяризації цього виду спорту. Слід підкреслити, що основні стратегічні цілі та пріоритетні напрями розвитку бадмінтону у Франції на 2024–2028 рр. визначені у федеральному проєкті *Projet fédéral 2024–2028* [28]. Бадмінтонні клуби виступають головною ланкою цієї системи, забезпечуючи підготовку спортсменів, організацію тренувального процесу та масове залучення населення до занять спортом. Відкритість клубної системи, доступність для різних вікових груп і рівнів підготовки сприяють як розвитку масового спорту, так і формуванню спортивної еліти.

Клуби наділяються такими повноваженнями:

- є членами федерації;
- отримують ліцензії для спортсменів;
- беруть участь у чемпіонатах;
- голосують на генеральних асамблеях;
- вибирають керівні органи федерації через своїх представників.

Клуби бадмінтону у Франції зазвичай підпорядковані трьом рівням: 1) комітетам департаментів (*comité départemental*), 2) регіональним лігам (*ligue régionale*), 3) FFBaD – національній федерації.

Таким чином, фактично вся система спорту Франції побудована навколо мережі клубів, а федерації виступають як об'єднання цих клубів та органи регулювання відповідного виду спорту. Аналіз функціонування клубної системи бадмінтону у Франції свідчить про її високий рівень організації та соціальну спрямованість.

Важливу роль у розвитку спорту у Франції відіграє система шкільного й позашкільного спортивного руху. У кожному освітньому закладі функціонує спортивна асоціація, яка під керівництвом викладача фізичної культури забезпечує організацію занять і участь учнів у спортивних змаганнях. Така модель сприяє як удосконаленню рухових умінь і навичок школярів, так і формуванню у них відповідальності, навичок співпраці і соціальної взаємодії. Участь у змаганнях різного рівня (шкільного, регіонального та національного) дозволяє враховувати індивідуальні можливості та інтереси учнів [3]. Шкільний і позашкільний спортивний рух є суттєвим фундаментом масового спорту і відіграє важливу роль для розвитку видів спорту, зокрема бадмінтону.

Федерація бадмінтону Франції розглядає систему фізичного виховання дітей і молоді, які навчаються на різних рівнях освіти, як базис для залучення до спортивних клубів через співпрацю з відповідними структурами і реалізацію різних програм [13]. Прикладом взаємозв'язку шкільного спорту та клубів у Франції є співпраця з Національною спілкою шкільного спорту (UNSS). Через спортивні асоціації, що функціонують при коледжах і ліцеях, учні залучаються до регулярних занять бадмінтоном, участі у шкільних змаганнях та громадській діяльності. Одним із ключових напрямів співпраці FFBaD та UNSS є створення механізмів переходу учнів від шкільного спорту до спортивних клубів, що забезпечує безперервність спортивної підготовки та формування резерву для клубної системи. На рівні початкової освіти аналогічну функцію виконує Спортивний союз початкової школи (USEP), а у сфері вищої освіти розвиток студентського бадмінтону забезпечує Французька федерація університетського спорту (FFSU), яка організовує студентські змагання та взаємодіє з FFBaD. Одним із завдань цієї системи є подальше залучення молоді до спортивних клубів, що забезпечує безперервність спортивної підготовки та формує кадровий потенціал виду спорту.

Крім того, Федерація пропонує посібники для вчителів фізичного виховання в закладах дошкільної, початкової і середньої освіти. Для різних вікових груп, на різних локаціях. Для здобувачів вищої освіти (бакалаврів, магістрів, PhD) пропонує гранти на проведення досліджень з актуальних тем, пов'язаних з бадмінтоном.

Досвід Франції варто впровадити у вітчизняну практику діяльності Федерації бадмінтону України, насамперед в організаційно-правовому аспекті:

- 1) визнання спортивного клубу в якості первинного суб'єкта федерації з наданням відповідних повноважень;
- 2) формування клубної системи бадмінтону з регіональними об'єднаннями та побудови цілісної змагальної системи;
- 3) впровадження членських внесків від гравців до клубу та від клубів до Федерації;
- 4) впровадження електронної системи реєстрації гравців, клубів;

5) розробка інтерактивної мапи на сайті Федерації з можливістю пошуку клубів у кожному регіоні;

6) розробка Стратегії розвитку бадмінтону у відповідності до сучасних трендів та викликів;

7) впровадження ліцензування тренерів та спортсменів;

8) започаткування програм розвитку і підтримки для різних зацікавлених груп бадмінтонної спільноти;

9) розширення комунікації із закладами освіти щодо розвитку бадмінтону.

Більшість цих положень потребують внесення змін до статуту Федерації бадмінтону України.

Висновки:

1. Французька модель розвитку спорту базується на взаємодії держави, федерацій, регіональних структур і клубів. Для реалізації своїх функцій федерації можуть створювати регіональні ліги та комітети, які забезпечують координацію діяльності та розвиток виду спорту на місцевому рівні. У результаті формується багаторівнева система управління спортом, у межах якої клуби відповідають за масовий спорт і підготовку спортсменів, регіональні структури – за територіальну координацію, а національні федерації – за стратегічний розвиток виду спорту та представництво країни на міжнародному рівні.

Ефективність моделі зумовлена діяльністю федерації, яка є прикладом для структур, що об'єднують, у реалізації принципів належного врядування, координує розвиток бадмінтону на всіх рівнях (від дошкільного до професійного) відповідно до сучасних трендів (сталий розвиток, екологія, освіта, наука, професійна інтеграція, соціальна відповідальність й інклюзія), реалізує багато проєктів тощо.

2. Встановлено, що у Франції спортивний клуб виступає первинною організаційною ланкою та основним суб'єктом діяльності федерації. Федерація бадмінтону Франції об'єднує майже дві тисячі клубів, функціонує за принципами демократичного врядування та забезпечує взаємодію між національним, регіональним, департаментським і місцевим рівнями управління. Така система сприяє масовому залученню населення до занять спортом, створює умови для безперервної підготовки спортсменів та формування спортивного резерву.

3. Важливим чинником розвитку бадмінтону у Франції є інтеграція системи освіти та клубного спорту. Шкільні та університетські спортивні організації виконують функцію первинного залучення дітей і молоді до занять спортом, тоді як подальша спортивна підготовка здійснюється переважно у спортивних клубах.

4. Аналіз діяльності Федерації бадмінтону Франції дозволив виокремити низку концептуальних підходів, які можуть бути адаптовані в Україні: визнання спортивного клубу основним суб'єктом розвитку виду спорту; побудова багаторівневої клубної системи із регіональними об'єднаннями; впровадження обов'язкового ліцензування спортсменів і тренерів; створення єдиної електронної системи обліку спортсменів та клубів; розроблення інтерактивної карти спортивних клубів; запровадження довгострокової стратегії розвитку виду спорту; розширення співпраці із закладами освіти; реалізація програм підтримки різних категорій учасників спортивного руху; а також розвиток принципів інклюзивності, гендерної

рівності, сталого розвитку та безпечного спортивного середовища.

Впровадження окремих елементів французької моделі сприятиме вдосконаленню організаційно-правових засад діяльності Федерації бадмінтону України та підвищенню ефективності розвитку бадмінтону в державі.

Перспективи подальших досліджень полягають у вдосконаленні організаційно-управлінських механізмів розвитку спорту в Україні відповідно до кращих практик країн Європи.

Конфлікт інтересів. Автори стверджують, що відсутній будь-який конфлікт інтересів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Макаренко О., Кропивницька Т. Реалізація європейської моделі спорту на прикладі різних країн. *Sport Science Spectrum*. 2025. № 4. С. 38–46. <https://doi.org/10.32782/spectrum/2025-4-6>.
2. Нагорняк М. М. Кращі європейські практики управління процесами розвитку фізичної культури та спорту. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. № 2(16). С. 109–117. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-2\(16\)-109-117](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-2(16)-109-117).
3. Пангелова Н., Власова С. Зарубіжний досвід організації фізичного виховання в загальноосвітніх школах. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2017. № 1. С. 215–221. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/svp_2017_1_40
4. Переглянута Європейська спортивна хартія / Рада Європи. Страсбург : Рада Європи, 2022. 34 с. URL: https://mms.gov.ua/storage/app/sites/16/Mizhnarodna_dijalnist/Spivrobitnuctvo%20z%20radoy%20EU/PREMS%20039224%20UKR%202584%20Revised%20European%20Sports%20Charter.pdf
5. 2022 European Championships. Podium / Badminton World Federation. URL: <https://bwfbadminton.com/tournament/4302/2022-european-championships/results/podium>
6. 2023 European Mixed Team Championships. Podium / Badminton World Federation. URL: <https://bwfbadminton.com/tournament/4639/2023-european-mixed-team-championships/results/podium>
7. Achievements. French Badminton Federation. URL: <https://www.keneo.com/en/realisations/french-badminton-federation/>
8. Agence nationale du Sport. URL: <https://www.agencedusport.fr/>
9. Badminton France / Badminton Europe Confederation. URL: <https://badmintoneurope.com/web/corporate/w/france-badminton-federation>
10. Badminton World Federation. URL: <https://bwfbadminton.com/>
11. BWF Shuttle Time – Giving Every Child a Chance to Play for Life / Badminton World Federation. URL: <https://shuttletime.bwfbadminton.com/>
12. Code du sport. URL: <https://codes.droit.org/PDF/Code%20du%20sport.pdf>
13. Éducation: badminton scolaire et universitaire / Fédération Française de Badminton. URL: <https://www.ffbad.org/impacter-education-badminton-scolaire-et-universitaire>
14. European Championships / Badminton Europe Confederation. URL: <https://badmintoneurope.com/web/corporate/european-championships>
15. European Men's Team Championships / Badminton Europe. URL: <https://badmintoneurope.com/web/corporate/european-men-s-team-championships>
16. European Mixed Team Championships / Badminton Europe. URL: <https://badmintoneurope.com/web/corporate/european-mixed-team-championships>
17. Fédération Française de Badminton. Trouver un club. URL: <https://www.ffbad.org/pratiquer-trouver-un-club>
18. Fédération Française de Badminton. URL: https://frontwebsservice.ffbad.org/storage/documents/federation/FFBAD_PLAQUETTE_A4-DEF-BD.pdf
19. Fédération Française de Badminton. URL: <https://www.ffbad.org/>
20. Fédérations sportives et membres / Comité national olympique et sportif français. URL: <https://cnosf.franceolympique.com/federations-sportives-et-membres>
21. Fit'Minton – Badminton training with music. URL: <https://fitminton.com/>
22. France crowned European men's team champions / Badminton Europe. 2026. URL: <https://badmintoneurope.com/w/france-crowned-european-men-s-team-champions>
23. French sports federations. URL: <https://www.sports.gouv.fr/sites/default/files/2022-12/t-l-charger-le-recueil-des-f-d-rations-sportives-fran-aises-engag-es-dans-le-d-veloppement-durable---volume-2-2018-en-anglais--3256.pdf>
24. La Fédération / Fédération Française de Badminton. URL: <https://www.ffbad.org/lafederation-presentation>
25. Le ministère / Ministère des Sports, de la Jeunesse et de la Vie associative. URL: <https://www.sports.gouv.fr/>
26. List of countries and dependencies by population / Wikipedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_and_dependencies_by_population
27. Members / Badminton Europe Confederation. URL: <https://badmintoneurope.com/web/corporate/members>
28. Projet fédéral 2024–2028 / Fédération Française de Badminton. 2024. URL: https://frontwebsservice.ffbad.org/storage/documents/pages/La_Federation/Organisation_federale/Projet_federal/ffbad-projet-federal-long-24-28-v18062025.pdf
29. Shuttle Time / Badminton Europe. URL: <https://badmintoneurope.com/web/corporate/shuttle-time>
30. Statuts de la Fédération Française de Badminton / Fédération Française de Badminton. 2025. URL: <https://www.ffbad.org/lafederation-textes-officiels-le-guide-du-badminton>
31. White Paper on Sport / European Commission. 2007. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52007DC0391>

REFERENCES

1. Makarenko, O., Kropyvnytska, T. (2025). Implementation of the European Model of Sport: Examples from Different Countries. *Sport Science Spectrum*. No. 4. С. 38–46. <https://doi.org/10.32782/spectrum/2025-4-6>.
2. Nahorniak, M.M. (2023). Best European Practices in Managing the Development of Physical Culture and Sport. *Scientific Innovations and Advanced Technologies*. No. 2(16). P. 109–117. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-2\(16\)-109-117](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-2(16)-109-117).
3. Panhelova, N., Vlasova, S. (2017). Foreign Experience in Organizing Physical Education in General Secondary Schools. *Sports Bulletin of Prydniprov'ia*. No. 1. P. 215–221. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/svp_2017_1_40
4. Revised European Sports Charter. Council of Europe. Strasbourg: Council of Europe, 2022. 34 p. Retrieved from: https://mms.gov.ua/storage/app/sites/16/Mizhnarodna_dijalnist/Spivrobitnuctvo%20z%20radoy%20EU/PREMS%20039224%20UKR%202584%20Revised%20European%20Sports%20Charter.pdf
5. 2022 European Championships. Podium / Badminton World Federation. Retrieved from: <https://bwfbadminton.com/tournament/4302/2022-european-championships/results/podium>
6. 2023 European Mixed Team Championships. Podium / Badminton World Federation. Retrieved from: <https://bwfbadminton.com/tournament/4639/2023-european-mixed-team-championships/results/podium>
7. Achievements. French Badminton Federation. Retrieved from: <https://www.keneo.com/en/realisations/french-badminton-federation/>
8. Agence nationale du Sport. Retrieved from: <https://www.agencedusport.fr/>
9. Badminton France / Badminton Europe Confederation. Retrieved from: <https://badmintoneurope.com/web/corporate/w/france-badminton-federation>
10. Badminton World Federation. Retrieved from: <https://bwfbadminton.com/>
11. BWF Shuttle Time – Giving Every Child a Chance to Play for Life / Badminton World Federation. Retrieved from: <https://shuttletime.bwfbadminton.com/>
12. Code du sport. Retrieved from: <https://codes.droit.org/PDF/Code%20du%20sport.pdf>
13. Éducation: badminton scolaire et universitaire / Fédération Française de Badminton. Retrieved from: <https://www.ffbad.org/impacter-education-badminton-scolaire-et-universitaire>
14. European Championships / Badminton Europe Confederation. Retrieved from: <https://badmintoneurope.com/web/corporate/european-championships>
15. European Men's Team Championships / Badminton Europe. Retrieved from: <https://badmintoneurope.com/web/corporate/european-men-s-team-championships>

16. European Mixed Team Championships / Badminton Europe. Retrieved from: <https://badmintoneurope.com/web/corporate/european-mixed-team-championships>
17. Fédération Française de Badminton. Trouver un club. Retrieved from: <https://www.ffbad.org/pratiquer-trouver-un-club>
18. Fédération Française de Badminton. Retrieved from: https://frontwebservice.ffbad.org/storage/documents/federation/FFBAD_PLAQUETTE_A4-DEF-BD.pdf
19. Fédération Française de Badminton. Retrieved from: <https://www.ffbad.org/>
20. Fédérations sportives et membres / Comité national olympique et sportif français. Retrieved from: <https://cnosf.franceolympique.com/federations-sportives-et-membres>
21. Fit'Minton – Badminton training with music. Retrieved from: <https://fitminton.com/>
22. France crowned European men's team champions / Badminton Europe. 2026. Retrieved from: <https://badmintoneurope.com/w/france-crowned-european-men-s-team-champions>
23. French sports federations. Retrieved from: <https://www.sports.gouv.fr/sites/default/files/2022-12/t-l-charger-le-recueil-des-f-d-rations-sportives-fran-aises-engag-es-dans-le-d-veloppement-durable---volume-2-2018-en-anglais--3256.pdf>
24. La Fédération: Présentation / Fédération Française de Badminton. Retrieved from: <https://www.ffbad.org/lafederation-presentation>
25. Le ministère / Ministère des Sports, de la Jeunesse et de la Vie associative. Retrieved from: <https://www.sports.gouv.fr/>
26. List of countries and dependencies by population / Wikipedia. Retrieved from: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_and_dependencies_by_population
27. Members / Badminton Europe Confederation. Retrieved from: <https://badmintoneurope.com/web/corporate/members>
28. Projet fédéral 2024–2028 / Fédération Française de Badminton. 2024. Retrieved from: https://frontwebservice.ffbad.org/storage/documents/pages/La_Federation/Organisation_federale/Projet_federal/ffbad-projet-federal-long-24-28-v18062025.pdf
29. Shuttle Time / Badminton Europe. Retrieved from: <https://badmintoneurope.com/web/corporate/shuttle-time>
30. Statuts de la Fédération Française de Badminton / Fédération Française de Badminton. 2025. URL: <https://www.ffbad.org/lafederation-textes-officiels-le-guide-du-badminton>
31. White Paper on Sport / European Commission. 2007. Retrieved from: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52007DC0391>

Дата першого надходження статті до видання: 24.05.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 19.06.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 17.09.2026

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Гусаров В., <https://orcid.org/0009-0009-4921-8450>, vadm.gusarov@gmail.com

Національний університет фізичного виховання і спорту України, 03150, Київ, вул. Фізкультури, 1, Україна
Державний науково-дослідний інститут фізичної культури і спорту, Київ, Україна

Кропивницька Т., <https://orcid.org/0000-0002-3347-4216>, tatyana_kropivnitskaya@ukr.net

Національний університет фізичного виховання і спорту України, 03150, Київ, вул. Фізкультури, 1, Україна.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Husarov V., <https://orcid.org/0009-0009-4921-8450>, vadm.gusarov@gmail.com

National University of Ukraine on Physical Education and Sport, 03150, Kyiv, Fizkul'tury str., 1, Ukraine
State Research Institute of Physical Culture and Sports, Kyiv, Ukraine

Kropyvnytska T., <https://orcid.org/0000-0002-3347-4216>, tatyana_kropivnitskaya@ukr.net

National University of Ukraine on Physical Education and Sport, 03150, Kyiv, Fizkul'tury str., 1, Ukraine.